

Nagyvárad Estilap

A szerkesztésért felelős:
MARTON MANÓ, főszerkesztő

Kiadóhivatal: Hegedűs Hirlapiroda
Szerkesztőség: Károly herceg (Szilágyi Dézső)-utca 6.

Felébrednek a lakók

Végre úgy látszik felébrednek a lakók és nem várják ölbetett kezekkel a május elsőjét. Erre a megmozdulásra nagy szükség volt. Ismerjük a múltból, hogy a legkényesebb és legégetőbb problémához, a lakáskérdéshez csak elkésve és csak tulzott óvatossággal nyúl hozzá a mindenkor kormány, olyan időben, amikor a városok népe már bevégezt tények előtt áll és alig van módjában befolyását a törvényhozásban érvényesíteni.

Most, amint tudjuk, a jogi helyzet az, hogy a lakások túlnyomó része egy félesztendő mulva felszabadul és a háztulajdonosok szabadon rendelkezhetnek vele. Ezzel szemben azt is nagyon jól tudjuk, hogy a tényleges helyzet szerint egyszerűen képtelenség és fizikai lehetetlenség az érvényben lévő lakástörvény alkalmazása. Nem is beszélünk többé a házbérekéről, a felmondási jogról, a háztulajdonosok és bérlők közötti ellentétéről. Csak azt állapítjuk meg, hogy a lakók tömegeinek megmozdulása előre el sem képzelhető bonyodalmat jelenthet.

Számtani pontossággal meg lehet alapítani, hogy még a legszigorúbb kaszármiai beszállásolás rendszerével sem lehetne a bérlőket a lakások felszabadítása esetén elhelyezni. Mert előre látható, hogy mindazok, akik eddig nagyobb lakást tartottak el foglaltak és az ugynevezett kedvezményezett bérlők kategóriájába tartoznak, azok május 1-én teljesen fedél nélkül maradnak. Kis lakások a legdrágább lakbér mellett sem kaphatók Nagyváradon és a nagy lakások bérlet a háziurak anynyira fogják emelni, hogy a bérlők, ha az egész évi jövedelmüket az utolsó fillérig is házbérbe adják, akkor sem fogják tudni a házbért megfizetni.

A lakástörvény tehát nem maradhat érvényben és senki sem kételkedik abban, hogy újabb meghosszabbítás következne esetleg újabb béremeléssel. De a törvény ebben a pillanatban mégis csak érvényben van és ez a legnagyobb nyugtalanságot okozza az egész országban. Végig fogjuk élni, talán még fokoz-

zottabb mértékben, a tavalyi izgalmakait, amikor az utolsó napon érkezett meg az új lakástörvény, amely nagykegyesen egy esztendei moratóriumot engedélyezett a bérlőknek.

Teljesen igazuk van a lakóknak, amikor el akarják kerülni a tavalyi incidenseket. Álmélkodva olvassuk a kormány új törvénytervezeteit és csodálkozva állapítjuk meg, hogy azok között a lakástörvény reformja nem szerepel. Mintha a lakásprobléma nem is volna. Mintha a sokféle bü-

rokratikus intézkedés fontosabb lenne, mint a polgárok millióinak megnyugtatója. — Ugy látszik, megint csak a legutolsó percben, a viszonyok kényszerítő hatása alatt szándékoznak intézkedni.

A lakók idejekorán mozdultak meg és bizunk abban, hogy a bérlők országos kongresszusa el fogja érni a célját. Napirendre tűzi a lakáskérdést most, amikor még nem késő, amikor még van idő arra, hogy behatóan foglalkozzanak a törvényhozók is ezzel a súlyos problémával és amikor még a háztulajdonosok és a bérlők közötti ellentét

nem élesedett ki a végsőig. Mert nincs az az optimista háztulajdonos, aki ne tudná azt, hogy ma még kevesebb a lakás, mint eddig volt, a viszonyok sokkal rosszabbak, mint mostanig voltak, építkezésről szó sem lehet és a lakások felszabadítása nagyobb képtelenség, mint bármikor. Sokkal több ok van arra, hogy a bérleteket meghosszabbítsák, mint annak idején, amikor a lakbértörvényt életbe léptették. Az ország nyugalma érdekében várjuk a kormány megnyugtató nyilatkozatát és gyors intézkedését.

A NAGYVÁRADI MAGYAR SZINHÁZ SORSA

Janovits Jenő pályázata ma megérkezett a városfőháza

CSAK AKKOR TARTJA FENN AJÁNLATÁT, HA ERDÉLYINEK AZ ÉRDEKEIT NEM SÉRTI — LEGFŐBB DOLOG A KULTURÁLIS NIVÓ

Még mindig tanácskoznak, tárgyalnak és beszélgetnek, de a megoldás a színházügyben talán még sohasem volt olyan bizonytalan, mint most. Tulajdonképpen azt sem tudjuk ebben a pillanatban, hogy ki rendelkezik a nagyvárad színházzal? A városi tanács azt állítja, hogy a színház az övé és annak adja bérbe, aki a román és magyar színházi kultúra érdekeit legjobban ki tudja elégíteni. Victor Eftimiu, a kolozsvári nemzeti színház vezérigazgatója kifejezetten azt hangsúlyozza, hogy a nagyvárad színházat neki ítélte oda a miniszter és csak formalitás az, hogy a várossal is megállapodásra jusson, közben pedig az őszi szezon legszebb hónapját, az októbert különböző propaganda társulatok foglalják le és a nagyvárad közönség teljesen tájékozatlanul áll a színházzal szemben.

Mindenesetre fordulatot jelent az, hogy Janovits Jenő a mai napon beadta pályázatát a polgármesteri hivatalhoz. Az Estilap már napokkal ezelőtt jelezte azt, hogy Janovits Jenő kolozsvári társulattal akar Nagyváradon játszani és amennyiben Erdélyi Miklós nem hajlandó szervezkedni, Janovits a magyar színészet rendelkezésére álló estéken magyar előadásokat tart Nagyváradon.

Közben Victor Eftimiu nyilatkozott, de a helyzet ezzel sem tisztult lényegesen. Most megint Váradon gyűlnek össze az érdekeltek és megint az a banális unalmas vált biztatást hangoztatják, hogy a színház ügyében ez alkalommal véglegesen és visszavonhatatlanul utoljára dönteni fognak.

Mindenesetre a városi nagytanács ma délutáni ülésének érdekes volna foglalkoznia ezzel a

kérdéssel, amely elvégre mégis csak egy százezer lakosú város túlnyomóan magyar közönségének elsőrangú kulturális problémája.

Egyébként Janovics Jenő beadványát, amelyet a nagyvárad városi tanácshoz intéz, a következő:

Kolozsvár, 1927. szept. 24.

Tisztelt városi tanács!

— Mivel tudomásom van róla, hogy még most, szeptember vége felé sem tisztázódott a nagyvárad városi színház magyar nyelvű színelőadásainak sorsa, és mivel számomra nem közömbös ezeken az előadásoknak száma és színvonala, kötelességemnek tartom, hogy felajánljam szolgálatomat arra az esetre, ha a tisztelt városi tanács úgy kulturális, mint társadalmi és gazdasági szempontból nem talál más módozatot a kérdés megoldására.

— Természetesen ezzel a legkisebb mértékben sem akarom sérteni Erdélyi Miklós kollegámnak anyagi és művészi érdekeit, miért is lérem a tisztelt városi tanácsot, hogy abban az esetben, ha Erdélyi úr a jövőre is fenn akarja tartani a maga számára a nagyvárad színház magyar nyelvű előadásainak vezetését és vál-

Katasztrófális vihar Szlavóniában

— Az Estilap eredeti távirata —

Eszékről jelentik: Tegnap óriási vihar vonult végig Bosznián és Szlavónián. A boszna-bródi vasútállomás teljesen tönkrement, úgy, hogy a romok miatt a vonatok a pályaudvarra be sem mehettek. A Szávakikötőben a szél elszakította és elcsodorta a hajókat.

Eszéken és Vinkovcén nagy jégverés volt, helyenként huszonöt centiméteres magasságban állt a jég.

lálja az erkölcsi felelősséget, egy a tisztelt polgár, mint a közönséggel szemben ez előadásoknak színvonalaért, akkor szíveskedjék ezt a kérésimet meg nem törvényték tekinteni.

— Én nem szeretném, hogy addig, amíg nem találták meg az utat és módot, amely hivatalosan minden szempontból megoldani ezt az ügyet a városnak, mint a közönségnek a szempontjából kényes kérdést, esetleg ne lehessen színlelőadásokat tartani abban a színházban, vagy hogy ezek az előadások művészi színvonalból és kulturális értékeiből veszítsenek.

Kiváló tisztelettel:

Dr. Janovits Jenő.

A beadvánnyal egyidejűleg Janovics Jenő a következő levelet intézte Egry Gergely dr. polgármesterhez:

Kolozsvár, 1927. szept. 28.

— Mélyen tisztelt Polgármester ur!

— Mivel meglehetősen ismerem azt a helyzetet, amelyben az Ön városának magyar színháza van és mivel közvetlen ajánlattal nem akarok esetleg ártani Erdélyi urnak, bátorkodom egyelőre ezt a kérvényt, amelyet a városi tanácshoz intéztem, előterjeszteni és kérem Önt, vigye azt elintézés céljából a városi tanács elé.

Amennyiben azonban akár Ön, akár a városi tanács személyesen velem óhajtaná tárgyalni a kérdésben, örömmel állok rendelkezésére, úgy, hogy még pénteken Nagyváradra jövök, szombáton pedig egész nap szolgálatukra állok.

Kiváló tisztelettel

Dr. Janovics Jenő.

Marcus István nyilatkozata

Marcus István dr. ügyvéd a kolozsvári román nemzeti színház városi jogi képviselője ma reggel telefonon a következő közlésére kért meg bennünket:

— Színház ügyben senkinek nem nyilatkoztam. A Nagyváradai Napló szeptember 29-iki számában megjelent információt nem adtam, azok nézeteimet nem fedezik.

A Nagyvárad Takarékpénztár fuzionál a Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbankkal

Már rég nem volt titok és a közölt meghívó csak megerősítette azt a hírt, hogy a Nagyvárad Takarékpénztár, ez a 8 évtizedes multia visszatekintő pénztárszervezet, egyesülni fog a Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank részvénytársasággal.

A két tőkeerős és szolidaritásról, körültekintéséről általánosan ismert pénztárszervezet egyesülése úgy Nagyvárad, mint Kolozsvár közgazdasági életére döntő befolyással lesz, mert hiszen a tőke koncentrációja az erők nagymérvű fokozását is jelenti. Elvégre a Kolozsvári Takarékpénztár alaptőkéje és tartalékai nem kevesebb, mint 80.000.000 leire rugnak és ez a Nagyvárad Takarékpénztár tekintélyes tőkéjével és tartalékaival együtt az erdélyi közgazdasági élet egyik legfontosabb pénzügyi tényezőjévé fogja avatni a fuzió után létrejövő pénztárszervezetet.

Nagyvárad közgazdasági körrei természetesen érthető örömmel és bizakodással fogadják a Nagyvárad Takarékpénztárnak ezt az új orientációját. A Nagyvárad Takarékpénztár, — tudjuk — nyolc évtizedes multia tekinthet vissza, amivel Erdélyben alig

egy-két pénztárszervezet dicsekedhetik s, ami ennél több, egyetlen egy pénztárszervezet sem mülja felül a Nagyvárad Takarékpénztárat üzleti komolyságban, megbízhatóságban és abban, hogy 8 évtized valóban nemes tradícióit kitűnően össze tudja kötni a modern idők közgazdasági követelményeivel. Áll mindez a Kolozsvári Takarékpénztár Hitelbankra is, úgy, hogy ennek a két homogen pénztárszervezetnek az összeolvadása elsősorban éppen a hitelkereső szolid körök érdekeit fogja a legintenzívebben szolgálni.

A fuzió által a Kolozsvári Takarékpénztár Hitelbank hatalmas tőkekészlete jön a nagyvárad piac támogatására és jelenti ez egyben a Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank szétálgazó erdélyi érdeklőségeinek és nagyvárad piacának intenzív és áldáso: kapcsolatát. Kétségtelen, hogy ilyenformán a fuzió által létrejövő új hatalmas pénztárszervezet a szoliditás tradicionális szellemével, mint eddig, úgy ezután is igyekezn fog az igényeknek, amelyeket vele szemben támasztanak, a legmesszebbmenően megelégni. Bizonyos, hogy ez a tőkekoncentráció az erőknek ez a körültekintő egyesítése lényegesen enyhíteni fogja a termelőnek, a kereskedőnek és az iparosnak a gondjait,

amelyeket a valutáris ingadozás, meg a tulajdagi kamat okozott. De jó hatása van ennek az egyesülésnek abból a szempontból is, hogy megindíthat a bankok körében egy koncentrációs mozgalmat, amely a közelgő banktörvényre való tekintettel különösen indokoltnak is látszik.

További következménye ennek a koncentrációnak az, hogy intenzívebb reciprok hatás lesz az egyes pénzpiacok között és azok az eltérések és ellentétek, amelyek mostanáig, kétségtelenül a közgazdasági élet kárára, — tapasztalhatók voltak, — ezáltal kiküszöbölhetők.

Egyébként a Nagyvárad Takarékpénztár rendkívüli közgyűlése, amely a Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbankkal való egyesülést kimondja, október 8-án délután 5 órakor lesz a nagyvárad székházban.

Olasz képviselők Budapesten

— Az Estilap eredeti távirata —

Rómából táviratozzák:

Az olasz képviselők magyarországi látogatása a tavaszra maradt, mert a politikai helyzet nem engedi meg azt, hogy összes több képviselő elhagyja az országot. Hír szerint ugyanis az őszi ülészakon Olaszországban nagyobb parlamenti akció készül. Mussolini rendkívüli fontos gazdasági törvényjavaslatokat terjeszt be a kamarához.

Inculetz közegészségügyi miniszter ma reggel Váradra érkezett

N. Inculetz közegészségügyi miniszter ma reggel a bukaresti gyorsvonathoz csatlakozott szalonkocsijában Nagyváradra érkezett. A minisztert, akit felesége is elkísért, az állomáson dr. Lobontiu Emil prefektus, dr. Egry Gergely polgármester, dr. Dimitriu vármegyei, dr. Maior László városi, tiszti főorvos fogadták. A prefektus és a polgármester

rövid üdvözlése után a miniszter és kísérete a pályaudvar előtt várakozó autóból szállt és a vármegyei házára hajtaták. Rövid ottidőzés után Inculetz miniszter a két tiszti főorvossal sorra látogatta a kórházakat és az összes közegészségügyi intézményeket s a tapasztaltak fölött mindenütt legteljesebb megelégedésének adott kifejezést.

Mozgószínházak műsora

Heyman-szinkör

Ma és holnap
5, 7 és 9 órakor

ISTENEK, EMBEREK, ÁLLATOK

Ellen Kürti és Mészáros Gyula,
azonkívül

Háztüznéző

Kacagató bohózat

Gál Piri, Galambos, Stoll,
Kornai és Madasné

Apolló-mozgó

Csütörtökön
5, 7 és 9 órakor

Herceg és kókott

Birinszky híres regénye filmen

Főszerepben:

Lucy Dorain és
Willy Fritsch

Eredeti jazz-zene

Holnap a francia filmgyártás
remeke

A párisi vaknő

Atlantic nyári mozgó

Csütörtök
5, 7 és 9 órakor

A páncélszoba tilka

Idegizgató, hatalmas kalandordráma

Stuart Webbs detektív és a pénzhamisítók harca

Olcsó helyárrakkal!

így nő a pénz,
így lesz a semmiből
egész kis vagyona
az Amitié utján

Követeljen minden vásárlásnál,
rendelésnél AMITIÉ-bélyeget!

Minden szakmában, minden
utcában van már AMITIÉ-
bolt!

Mikor utazik?

Idéjében készítse elő utlevelét,
vizumait, vasutjegyeit. Mindenről
gyorsan, pontosan gondoskodik
a Hegedüs Hirlapiroda. Tel. 458.

x Original párisi modelleket
láthat, ha megnézi Miss Ariz-
ona és társulatát okt. 1, 2, 3,
4-én a Kath. Körben. Jegyek a
Hegedüs Hirlapirodában.

MENDEL RUHAÁRUHÁZ Reg. Ferdinand 3.

Átmeneti kabátok
Raglánok
Esőköpenyek
nagy választékban

Utcai botrányt rendezett két berugott ember

Ma hajnalban két vasutas egyenruhát viselő egyén csunya botrányt rögtönzött a Moson tábarnok (Mezey Mihály) utcán. — Nagyokat kurjongatva, dülöngöztek jobbra-balra és mert alaposan elázták valamelyik korcsmában, menetközben egyszer-kétszer el is vágódtak. A rendőr próbálta csitítani a részeg vasutasokat, de ez csak olaj volt a tűzre, mert a két berugott ember még jobban ordított: fölverték az egész utcát.

Jonescu komisár, központi ügyeletet tiszt, véletlenül ellenőrző uton volt és amikor a nagy lármára a két részeg vasutas mellé érkezett, jóindulatúan figyelmeztette őket, hogy ne zajongjanak. — Már mint mi — ordították most már még elkeseredettebben — már mint mi... hát tudja meg az ur, hogy mi államrendőrségi detektívek vagyunk!

— Igen — mondotta Jonescu komisár — roppant örvendék, én meg rendőrtiszt vagyok, tartom szerencsének, hogy találkozhattunk. Gyerünk befele!

A két vasutas utközbén, — amikor látták, hogy ennek fele sem tréfa, — csaknem teljesen kizojzanodott, de persze most már nem sokat használt, mert mindkettőjük ellen hamis cím használata és utcai botrány okozása miatt megindult az eljárás.

Amerikai-francia vámkonfliktus (?)

— Az Estilap eredeti távirata —

Washingtonból jelentik: Az Észak-Amerikai Egyesült Államok kormánya Franciaország ellen komoly vámháborúra készül. A vámtarifa-bizottság memorandumot készített, amelyben előterjesztette a Fehér Háznak a francia ipar elleni panaszokat. A francia selyem és illatszert pótvámja kedvezőtlenül érintené az amerikai kereskedőket.

**Nol vásároljunk vásznat
és asztalneműt ?? ?**

FLEGMAN-nál!

3799

Se a párbajjal!

A magyar parlament törvényt hoz a krakélérek ellen

— Budapesti tudósítónk távirata —

Módomban van a Nagyvárad Estilapot olyan eseményről informálni, amit

az egész magyar sajtóban elsőnek közölhet

a nyilvánossággal. Kitűnően beavatott forrásból értesülök, hogy az igazságügyminiszteriumban törvényjavaslat készült

a párviadal büntetésének reformálásáról,

olyan javaslat, mely végre a párbaj ostoba középkori intézményének falait keményen döngeti.

A büntetési tételeket kell megváltoztatnunk — mondja előkelő informátorom, mert hiszen mért ne reszkirozhatnának meg pár napos uri államfogházak azok, akiknek fontos, hogy hősiességükről beszéljenek. A krakélérkömiszkodásnak véget kell vetni. Mi a párbaj? Egy stenker kora gyerek kora óta tökéletesíti magát a kardvívásban vagy pisztolylövésben. Már most beleköt egy józan, becsületes hivatalnok emberbe, aki csak filmen látott vívótermet: ezeket eresszék össze? Hol a lovagiaság? De tegyük fel, egy ilyen dicső férfiúnak valaki szemébe vágja, hogy nem mondott igazat. Sértés, sértés! Nem bizonyítás kívántatik, hanem jönnek a kifogástalanul fészült urak. Párbaj. A céllövő mondjuk leteríti szerencsétlen ellenfelet — és már most aztán ezzel bebizonyította talán, hogy igazat mondott? Ejjön az idő a demokratikus haladással, hogy a párbaj egészen megszűnik. Egyelőre csak lassan lehet megközelíteni a fekélyt.

... Az új törvényjavaslatnak, amelyet valószínűen a télen már tárgyalni fognak, egyik szakasza így szól:

Aki mást kigunyol, becsmérel, sérteget vagy fenyeget azért, mert valakit párviadalra ki nem hív, a kihívást el nem fogadja, vagy párviadalt vivni vonakodik, vagy aki más egyéb módon párviadalra buzdít, egy évig terjedhető fogházzal büntetendő.

Ez az egyik paragrafus. Azután a direkt krakélérellenes szakasz:

Ugyanigy büntetendő az is, aki előzetesen szenvedett súlyos sérelem nélkül, pusztán abból a célból sért meg valakit becsületében, hogy ily módon őt párviadalra kényszerítse.

Tehát nem előkelő államfogház uri ellátással, hanem dehonesztáló közönséges fogház jár a prepotens krakinak, aki ma még szemérmetlenül fixirozza a jámbor polgárt kávéházban, utcán, színházban. De ha a javaslatból törvény lesz, elpárolognak a társasélet hengegő szegénylegényei. Szép és okos törvény.

Morganék bérbe akarják venni a cseh, román és jugoszláv vasutakat

Ismételten hirt adtunk azokról a tárgyalásokról, amelyek a cseh kormány képviselői s az amerikai Morgan-csoport között folyamatban vannak az államvasut bérbeadásáról.

Az amerikai csoport egyik megbízottja, Heward Kelley ezidőszent a Tátrában tartózkodik, és egy újságírónak adott nyilatkozatában kijelentette, hogy csoportja nemcsak a cseh,

hanem a román és a jugoszláv vasutak bérbevételeire is ajánlatot tett.

A Morgan-csoport a vasutakért olyan bérösszeget hajlandó fizetni, amely körülbelül megfelel a mostani bevételeknek. A csoport ezenfelül

nagyszabású investíciókat tervez, hogy a vasutakat modernizálja.

Kelley kijelentette, hogy a vasutak bérbeadása kitűnő üzlet, még pedig nemcsak a bérő tőkecsoport, hanem az állam és az egész magángazdaság szempontjából is.

Tóba fullasztotta vőlegényét: felmentették

— Berlini tud. táv. —

Rendkívül érdekes ügyben hozott most felmentő ítéletet a berlini esküdtszék. Egy fiatal torna-tanárnőt gyilkossággal vádolt az ügyész. A fiatal leány egyik mecklenburgi kisebb tavon csónakkirándulásra ment a vőlegényével. — Ketten indultak el, de vissza

már egyedül jött a fiatal leány:

vőlegényét bedobta a tóba.

Égészen különös védekezést terjesztett elő a bíróság előtt. Elmondotta, hogy a tó közepén rettenetes vihar keletkezett. A hullámok ide-oda dobálták a gyöngye kis csónakot, amely minden pillanatban felborulással fenyegetett. A leány kiszámította, hogy a csónak legfeljebb egy ember terhet bírja el,

ezért egy erős lökéssel kidobta vőlegényét a csónakból.

A szerencsétlen ember néhány perc múlva a tóba fulladt, a leány pedig megmenekült.

Az esküdtszék felmentette a fiatal leányt, a német büntető-törvénykönyvnek egy különös paragrafusa alapján. Ez az úgynevezett „Notstand“ paragrafus kimondja, hogy ha valakit

A kereskedelmi kamarák a vámtarifa módosításáért

Az ország kereskedelmi kamarái október 15-én Brassóban kongresszusra gyűlnek egybe, amelynek egyedi tárgya: egyöntetű állásfoglalás a behozatali vámtarifa módosítása tárgyában. A nagyváradai kamara természetesen szintén képviselteti magát a kongresszuson és hogy kiküldöttjei minél eredményesebb munkásságot fejthessenek ki, a kamara elnöksége kéri az érdekelte kereskedelmi és ipari vállalatokat, hogy a vámtarifa módosítására vonatkozó kívánságaikat legkésőbb október 5. napjáig juttassák el a kamara titkári hivatalához a

következő adatokkal együtt: 1. az áru és a vonatkozó vámtétel, valamint a jelenlegi vámdíj megjelölése; 2. Az áru külföldi beszerzési ára; 3. Gyártják-e belföldön ezt az árut s ha igen; 4. Mi ennek az árunak belföldi beszerzési ára; 5. Az érdekeltek által javasolt új vámdíj. Tekintettel a kérdés rendkívüli fontosságára, a kamara kéri az érdekelteket, hogy saját jól felfogott érdekükben szíveskedjenek a fenti adatokat a leg pontosabban összeállítani és a kamarához a fenti határidőig eljuttatni.

Ének

okt. 1-én

Zene

2-án

Tánc

3-án

Humor

4-én

a Kath. Köiben Miss Arizona 10 tagú társulattal. — Népszerű olcsó helyőrák

végveszély esetén saját élete megmentésének érdekében megöl, nem követ el büncselekményt.

A felmentéssel kapcsolatban egyes német lapokban feltesszük azt a kérdést: vajjon, ha a férfi mentette volna meg ilyen módon a maga életét, őt is felmentette volna-e az esküdtszék.

Egy váradai újságíró lapot indított Svájcban

Másfél évvel ezelőtt nagy dilemma előtt állt egy nagyváradi hetilap fiatal szerkesztője: ott maradjon-e Nagyváradban, hetilapot szerkeszteni, kisvárosi potentátok kényét-kedvét szolgálni; avagy elfogadja az egyik kolozsvári napilap ajánlatát és lemenjen Erdély fővárosába nyolc évi újságíróskodás után újból volentörösködni és tűrni a jó megjelenéssel és jól szabott ruhával beérkezett kollégák gyilkos fölényeskedését? A fiatal nagyváradi szerkesztő egy nehéz gesztussal harmadik lehetőséget választott: kiment Svájcba, és megtelepedett Genfben, fiatal feleségével együtt. Hosszu volna itt elmesélni azt a rengeteg vesződséget, idegölő munkát, amit a nagyváradi származású volt nagyváradi szerkesztő: Ádám Ferenc Genfben végigcsinált. Az utódállamok magyar lapjai egyre sürűbben kezdtek lőzölni érdekes genfi és svájci riportjait, intervjuit, versenyezték kéziratáért, amelyek a született mély intellektus és súlyos kulturális felkészültség béléget viseltek magukon és európai perspektívát nyújtottak. Sok-sok kemény, megfeszített, becsületes munka után megvolt végre az eredmény: Ádám Ferenc ma már francia nyelvű folyóiratot ad ki Genfben, s bár a keretei még szerények, kétségtelen, hogy további kitartása további sikert fog eredményezni.

„Les Informations” — ez a folyóirat címe, míg tartalma: számtalan apróbb-nagyobb hír a világ minden részéből. Elsősorban közgazdasági információkat közöl ez a genfi folyóirat, éppen ezért gyárosok, bankigazgatók nagy haszonnal forgathatják, mert röviden és pontosan megtalálhatják benne mindazt, ami szakmájukból, az egész földre vonatkoztatva, őket érdekli. De hűségesen és röviden közli a folyóirat a nemzetközi eseményeket és — amiért laikusok leginkább olvashatják — a nemzetközi kongresszusok, kiállítások, sportversenyek, látványosságok stb. naptárát, pontos megjelölésével azoknak a kedvezményeknek, amelyek az alkalmakra való utazásnál elérhetők. Ádám Ferenc folyóirata hetenként kétszer jelenik meg és előfizetési ára mindössze tíz dollár egy évre.

A „CARMEN”

hölgyfodrászat értesíti a t. közönséget, hogy szalonjában **uri fodrászatot** is berendezett, hol eton, bubi stb. frizurákat hygienikusan, jutányosan eszközöl

CARMEN

uri és hölgyfodrászat. Piața Unirii (Szt. László-tér) 5. 3919

Sanatorium Maria-Grin
bei Graz
Steiermark

Gyógy- és vizgyógyintézet minden modern komforttal és orvosi berendezéssel. — Diétán, továbbá hízó- és fekvő-kurák. **Csodaszép őszi és téli üdülőhely** ideges és belsőbetegek részére, Vezető-orvos: **Dr. E. Süchl.** Kérjen képes prospektust!

Mennyit ér egy amerikai polgár?

Érdekes statisztikai adatok az Egyesült-Államok „kétezer milliárd értékű” lakosságáról

A világ pacifistái számára gyönyörű argumentumokat szolgáltat az a statisztikai tanulmány, amit az emberi munka tökéértékéről készített a Metropolitan Life Insurance Company Amerikában. Itt, ahol mindent analizáltak már statisztikailag, előrelátható volt, hogy rideg számoszlopokba foglalják az emberi produkció képességét is. Elvégre, ha a kémikusoknak joguk volt kiszámítani és proklamálni azt, hogy

az átlagember kémiaiilag 98 centet ér,

joguk van a nemzetgazdászoknak is ahoz, hogy a **nemzeti vagyonba belekalkulálják a lakosság munkáértékét és megállapítsák például azt, hogy a vér, amit amerikai katonák ontottak az európai hadszíntereken a háború alatt,**

összehasonlíthatatlanul nagyobb anyagi veszteséget jelent annál az összegnél, amellyel az antant Amerikának tartozik.

Világosságot vethet erre az az adat, hogy amíg 1922-ben az egész amerikai nemzeti vagyont materiális értékekben 321 milliárd dollárra becsülték, addig

az Egyesült-Államok férfi és női lakosságának emberi munkaértéke anyagiakra átszámítva, kétezermilliárd dollárra rug.

A munkavagyon tehát hatszor akkora, mint a materiális vagyon. A legsúlyosabb veszteség tehát, amely a háborúval érhet egy nemzetet, az emberpusztulás. Érdekes nyomon követni azt az okoskodást, amely erre a konklúzióra vezet. A gyermek megszületésétől 18 éves koráig átlag 7238 dollárba kerül. A 18 éves fiatalember, mint vagyontermelő gép a statisztikusok szerint 29.000 dollárt ért, tehát több értéket reprezentál, mint amire a szülők bármi más módon szert tehettek volna. A 18 éves fiú átlagkeresete és 1000 dollár. Huszonkétéves korában ez az összes 1500 dollárra emelkedik huszonöt éves korában 2000 dollárra.

Ebben az időpontban az átlag épkezláb fiatalember 32.000 dollár tökéértéket jelent. Legszebb éveinek előtte és jövendőben lassan emelkedik egész 42 éves koráig, amikor eléri az átlagos 50 dollár heti keresetét. Ezen koron túl lassu hanyatlás következik be. Ötvenéves korban a tökéérték lesz 17.500 dollárra, 60 éves korban 8.500 dollárra. Tíz évvel később a hetven éves embert egyszerűen „leírják”.

A nő munkaértékét átlagban felére teszik a férfiakénak.

Az állami népességi statisztikából meglehet állapítani a férfilakosság átlagos életkorát. Így számították ki, hogy a férfilakosság munkaértéke 1.144 milliárd dollárra rug. Hozzászámítva ehhez a nők munkaértékét, amelyet 50 százalékról 75 százalékra emel a házasság, eljutunk a kétezermilliárd dollárhoz.

A munkavagyon természetesen nemcsak a szaporodástól, hanem a higiénától is függ.

Az elmúlt negyedszázad alatt átlag kilenc évvel nőtt az emberi élet korhatára Amerikában.

1901-ben egy csecsemő 7553 dollárt ért Uncle Samnek, 1924-ben már 9333 dollárt. A legvagyonosabb ember ilyen alapon

a los angelesi Mr. és Mrs. Toombs, akiknek huszonegy gyermekük van,

s akiknek „befektetése” így 700 ezer dollárt ér. A szomorú ebben csak az, hogy az állam nem ismeri el ma még Amerikában sem ezt a nagy nemzetgazdasági szolgáltatást semmivel.

APOLLÓ

Herceg és kokott

Eredeti jazz-zene

APOLLÓ

Hajótöröttek Vizek lánya

MOZI

Az Apolló mozgószínház műsora:

Csütörtök: 5, 7 és 9 órakor: Herceg és kokott. (Eredeti jazz-zenével).

Péntek: 5, 7 és 9 órakor: Párisi vak nő. (Remek francia film.)

Szombat: 3, 5, 7 és 9 órakor: Párisi vak nő.

Vasárnap: 3, 5, 7 és 9 órakor: Párisi vak nő.

Hétfő: 3, 5, 7 és 9 órakor: Párisi vak nő.

Hajótöröttek Vizek lánya

AZ ATLANTIC NYÁRI MOZI MŰSORA:

Csütörtök: Páncélszobak titka. (Idegizgató kalandorfilm.) Olcsó helyárak.

Péntek: 5, 7 és 9 órakor: Herceg és kokott. (Olcsó helyárak.)

Szombat: 5, 7 és 9 órakor: Meztelen nő. (Petrovich Szvetisláv és Nitta Naldi főszereplőkkel).

— A Párisi vak nő. Montepin híres regénye az első volt azok között, amelyek a hypnózással foglalkoznak. Két testvér és egy elhagyott kisleány körül bonyolódik a végig érdekes és néhol szentimentális történet. A gonosztevő, aki a párisi nőt megvakította, nyugodtan él, amíg a hypnózással meggyógyított asszony le nem leplezi és így el nem érte a büntető igazság kezét. A filmben a legjobb francia színészek játszanak. A két részt egyszerre vetítik le. A Párisi vak nő bemutatója, kitűnően összeállított zenekísérettel mellett pénteken lesz az Apolló mozgószínházban.

Iskola-saison

Tartós olcsó fiucipők. Tartós ocsó leánycipők

Talpbavésott szabott gyári áron. Csak a **DERBY** cipőüzletekben

I. Bul. Reg. Ferdinand No. 2 II. Str Avram Jancu (Kossuth-utca) 5. Gyár-épület.

III. Str Nicolae Iorga (Zöldfa-utca) 7.

E fiókban nagy tömeg selejtes-cipő rendkívül olcsó árban kapható!!!

ARIZONA

ARIZONA

ARIZONA

Október

1. 2. 3. 4-én

a Kath. Körben

Jegyek

a Hegedűs Hirlapirodában

Nagyobb visszleszámitolási hitelt Erdély bankjainak

Bukaresti lap cikke a gazdasági válságról

Az erdélyi gazdasági válságról érdekes cikket ír a Lupta.

— Az öregátlában, — írja a lap — a hitelkamatláb esett a legutóbbi két esztendőben. A pénzügyi már nem olyan nagymérvű. Szinte azt lehetne mondani, hogy most már könnyebben kap az ember pénzt, csak hiányzik az üzlet, hiányzik a magánkezdemenyezés, amely bizalmat nyújt.

— Erdélyben azonban, — folytatja a lap — a pangás másjellegű. Az erdélyi bankok, amelyeknek korlátoztak az erőforrásaik, hiján vannak olyan intézetek hitelének, a melyek őket táplálják — és mégis,

nem annyira a bukaresti bankok fiókjai, mint Erdély régi kisebb bankjai azok, amelyek összeköttetést tartanak a vidék termelőivel.

Talán van valami pénzügyi regionalizmus is ebben a tünetben, de gazdaságilag és

történelmileg megmagyarázható.

— Mégis szükséges volna, hogy az erdélyi bankok szorosabb összeköttetésbe lépjenek a Banca Nationalával és az öregát többi nagy bankjaival,

komolyabb összegű visszleszámitolási hitel tekintetében,

amely Erdély termelését olyan helyzetbe hozza, hogy dolgozhassék.

— Csodálatos, hogy mostanáig sem a Banca Nationala, sem az öregát többi nagybankja nem értette meg, hogy

ha az erdélyi bankokat bukni hagyják, az annyit jelent, hogy megnyitják a hitel és a termelés válságának az útját Erdélyben, —

ami sem miesetre sem lehet a köznek javára.

— Nem a politikai pártok, hanem az ország pénzgazdálkodása javíthat azon a helyzetben, amelyben most Erdély színlődik.

Felmentettek a zsarolás vádjától egy volt váradai detektívet

A nagyváradi törvényszék IV. szekciója az elmúlt napokban tárgyalta Sereceanu Alexandru volt államrendőrségi detektív zsarolási ügyét. Érdekes, hogy Sereceanu ellen névtelen följelentés alapján indult meg a bünyvádi eljárás. Sereceanu még az ügyészesség előtt is folytonosan azt hangoztatta, hogy

a följelentést bosszúból, haragosai tették ellene.

A vádat azonban így is fönntartották ellene, sőt a vizsgálat tartamára állásától is függesztették.

A főtárgyalás során aztán Sereceanunak sikerült ártatlanságát bizonyítania, sőt maga a vádhatóság képviselője, Magrini ügyész is elállott a vád képviselőtől.

A bíróság rövid tanácskozás után úgy a vád, mint annak következményei alól jogerősen fölmentette Sereceanu detektívet.

Különben, mint érdekességet jegyezzük fel, hogy Sereceanu véglegesen megvált a rendőrség kötelékéből és már hónapok óta a kolozsvári Monopoli-gazgatóság szolgálatában áll.

A legutóbbi váradai nagyszabású cigarettacsempészés leleplezésében Sereceanu már mint a Monopol alkalmazottja tevékenykedett.

Nagyváradi hadirokkantak, hadiözvegyek és hadiárvák jelentkezése a nyugdíjért

A nagyváradi III. számú állami adóhivatal (perceptia) Serbanescu perceptor, értesíti a Nagyváradi városában lakó és legénységi állományba tartozó hadirokkantakat és a hadiözvegyeket és hadiárvák gyámjait, hogy a folyó évi III. negyedre esedékes hadinyugdíjak kifizetését a városháza, földszint 18 sz. szobában levő III. Perceptia (állami adóhivatal) az alább feltüntetett napokon és a Libret de pensiu (Nyugdíj könyvecske) jobb oldalán levő piros sorszá-

szint minden egyes napon reggel 8 órától déli 12 óráig fogja eszközölni.

1927. október 1-én, szombaton 1—107-ig.

3-án, hétfőn 108—214,

4-én, kedden 215—329,

5-én, szerdán 330—439,

7-én, pénteken 440—549,

8-án, szombaton 550—685,

10-én, hétfőn 686—799,

11-én, kedden 800—920.

Serbanescu perceptor figyelmezteti az érdekelteket, hogy

mindenki személyesen és azon a napon jelenjék meg, amely napra sorszáma esik, mert más napon a nyugdíjat nem fogják kifizetni. — Igazolásul arcképes személyazonossági, — ha ez nem volna: vasúti arcképes igazolványt vagy szolgálati arcképes munkakönyvet hozzanak magukkal. A nyugta 6. lapján az életbenléte az anyakönyvi hivatalban igazoltassák.

5
50
500
5000
50000

így nő a pénze,
így lesz a semmiből
egész kis vagyona
az Amitié útján

Követeljen minden vásárlásnál, rendelésnél AMITIÉ-bélyeget!

Minden szakmában, minden utcában van már AMITIÉ-bolt!

Osvát irodalmi iskolája

Osvát Kálmán lapunk után kéri azokat, akik előadásán résztvenni kívánnak, hogy ma csütörtökön, vagy holnap pénteken az előadások helyének és idejének megbeszélésére szíveskedjenek őt felkeresni

az Ujságíró Clubban délután 5—7 között.

Előadásait október legelső napjaiban megkezdeni kívánja.

Heyman szinkör

Csütörtök 5, 7 és 9 órakor: Istenek, Emberek és Állatok és Háztűznéző. Gál Piri, Galambos, Stoll, Kornai, Madasné.

Péntek 5, 7 és 9 órakor: Istenek, Emberek, Állatok és Háztűznéző. Gál Piri, Galambos, Stoll, Kornai, Madasné.

Szombat 3, 5, 7 és 9 órakor: Hajótöröttek, (A vizek lánya). Premier! — Főszerepben: Josef Schildkraut.

Vasárnap délelőtt 11 órakor: Rézbőrű gavalér és Malek.

Vasárnap 3, 5, 7 és 9 órakor: Hajótöröttek (A vizek lánya). Premier. Főszerepben: Josef Schildkraut.

APOLLÓ

APOLLÓ

Párisi vak nő

Xaver de Montepin regénye filmen

A két rész együtt

Főszereplők:

Van Deal, Eugénie Buffet, Regine Dumien

Izgatón érdekes és amellé szentimentális nagy dráma

Ma 5, 7 és 9 órákor

**ISTENEK,
EMBEREK, ÁLLATOK
és HÁZIÜZNÉZŐ**

kacagató bohózat

Gál Piri, Galambos, Stoll, Kornai
és MadasnéIdeges, kimerült, szív,
gyomor, bél, rheumás,
vérszegény, tüdőbetegek
— kik valamely okból gyógyku-
ráikat be nem fejezték vagy el-
sem kezdték**olcsóp teljes gyógyhatású**vizgyógy, szénsav, villany, belég-
ző kúrákat vehetnek**Dr Rácz Sanatorium**
ORADEA, Printul Carol 7**Hízó—fogó kúrák**Őszi kalapajdonságok nagy vá-
lasztékban **Tóth** úri divat-
üzletében. 3477—1**Motorkerékpár**

3 hónapos

teljesen új, a legjobb
angol márka, eladó**Moto-Mechanic**Iosif Vulcan (Nagy
Sándor)-utca 17.Gyermekek- és női kabá-
tokban nagy választék,
olcsó árak 3681**Weber Modell-Áruház**

Vlahuța (Szt. János)-utca 6. sz.

MOSTNői- és férfi-kalapok
hallatlan olcsó ára-
kon szerezhetők be**Klein Simon**

kalapgyár lerakataiban

Bulevard Regele Ferdinand
(Rákóczi-ut) 5. és 10. szám
2764**Rebeles & Fodor**

uri szabók

3255

Ba zár-épület, színházzal szemben

**x Hencserek részletre Mansber-
gernél, Bul. Reg. Ferdinand 17.****Mi újság?****A lei ma Zürichben: 324.—
Zürichi nyitás Váradi árfolyamok**

BUKAREST 324.—

1927. szeptember 29.

BERLIN	—	—	—	—	12350.—
NEW-YORK	—	—	—	—	518.62
LONDON	—	—	—	—	2523.50
PARIS	—	—	—	—	2035.—
MILANO	—	—	—	—	2829.—
BUDAPEST	—	—	—	—	9070.—
PRAGA	—	—	—	—	1537.12
BÉCS	—	—	—	—	7315.—

Pengő	—	—	—	—	28'20	28'25
Dollár	—	—	—	—	160'25	160'75
Cseh korona	—	—	—	—	4'36	4'38
Svájci frank	—	—	—	—	31'10	31'15
Oszták shilling	—	—	—	—	22'70	22'75
Francia frank	—	—	—	—	6'30	6'35
Angol font	—	—	—	—	784.—	785.—
Olasz lira	—	—	—	—	8'75	8'80

Jón

Premier-sláger

Hajólorétek (Vizek lánya)

Josef Schildkraut

Heyman Szinkörben

Jón

**Ma délután ül össze
a város nagytanácsa**

Több hónapos szünetelés után dr. Egrý Gergely polgármester ma délután 4 órára hívta egybe Nagyváradi város tanácsát, hogy a sürgősebb és fontosabb ügyekben annak véleményét meghallgassa. Ezen a tanácsülésen fog az új polgármester bemutatkozni és ismertetni fogja programját a tanács tagjaival.

* A váradi mérnökkongresszus befejezéséül a Félix-fürdőben 200 terítékű fényes bankettet rendeztek. A társas-lakomán több toasztot mondottak. A vendégek a kitűnő bankett rendezéséért Klein Márton főördögazgatót elhalmozták gratulációkkal.

x Látott-e már párisi látványos színházat? Ha nem, úgy okvetlen nézze meg Arizona párisi miniatűr társulatát 1, 2, 3, 4-én a Kath. Körben. — Jegyek a Hegedüs Hirlapirodában.

* A NAGYVÁRADI AGRAR TAKAREKPÉNZTÁR R. T. ez-
uton is értesíti t. ügyfeleit, hogy deviza-osztálya működését meg-
kezdte és az összes külföldi pia-
cokra szóló deviza átutalásokat legpontosabban teljesíti és az el-
adásra felkínálható devizákat és
valutákat a legelőnyösebb napi
árfolyamon átveszi.

x Szenzációs látványosság lesz október 1, 2, 3, 4-én, ak-
kor lép fel először romániai kör-
utján Miss Arizona és tár-
sulata, a világhírű párisi mi-
niatűr látványos színpadával a Kath. Körben. Jegyek a He-
gedüs Hirlapirodában.

x Francia szőnyeg minta la-
pok megérkeztek. La tapisserie
au point 140. Tapís en Haute
laine 180 Lei a Hegedüs Hir-
lapirodában.

* **Hatóság elleni erőszak.**
Ma délelőtt hatósági közeg el-
leni erőszak miatt átkísérték
a kolozsvári hadbíróshoz
Cic Demeter napszámot. —
Cic feleségét a piacon lopáson
érték tetten. Amikor a rendőr
Cicnét elő akarták állítani, Cic
állítólag a rendőrnek rohant és
erőszakkal akarta megakadá-
lyozni kötelességének telje-
sítésében.

ATLANTIC

Olcsó helyárrakkal

Dáncélszoba titka

Idegizgató, érdekes kalandordráma

ATLANTIC

x **Férfi ingek méret után Lei**
450-től Lengyelnél, Ferdinánd
király-ut. 5.

* **Budapestre utazó olva-
sóinknak** páratlan kedvez-
ményt nyújt a Keleti-pályaud-
varral szemben lévő, elsőrangú
PARK-SZÁLLODA, amely-
nyiben a szobák árából 20 szá-
zalék, az éttermi árakból pedig
10 százalék engedményt ad. —
Igazolványt a kiadóhivatal ad
mindazoknak az olvasóinknak,
akik az Estilap tiz egymás-
után következő számát bemu-
tatja. Egyben felhívjuk a PARK
szállodának lapunknak más he-
lyén olvasható szíves figye-
lemre méltó hirdetésére figyel-
mét.

x **Hogy lett Valenciából**
lágsláger? Bemutatja Miss
Arizona és társulata vilá-
hírű párisi miniatűr színház
október 1, 2, 3 és 4-én a Kath.
Körben. Jegyek a Hegedüs
Hirlapirodában.

* **Javulnak a közbiztonsá-
g állapotok.** Mint örvendő
eseményt jegyezzük föl, hogy
a nagyváradi közbiztonsá-
g állapotok az utóbbi időben
erősen megjavultak. Legje-
lenzőbb a közbiztonság szí-
lárságára az, hogy a két na-
pos zsidó ünnep alatt,
amikor száz, meg száz lakos
maradt őrizetlenül, — egy
lyen sem fordul elő betörés.

x **Lingerie pour Dame**
francia fehérnemű divat
Lei 150, megérkezett a He-
gedüs Hirlapirodába.

x **Mistinguette és Josef**
Baker összes párisi stárok or-
ginal paródiáját bemutatja
Miss Arizona és társulata
okt. 1, 2, 3 és 4-én a Kath.
Körben. Jegyek a Hegedüs
Hirlapirodában.

x **Férfi ingek méret után Lei**
450-től Lengyelnél, Ferdinánd
király-ut. 5.

x **Kalapok őszi udonságai**
legjutányosabb árakban
rakataimban láthatók. Le-
gyel uridivat-üzlete.

x **Cirkuszhercegnő, legje-
nének és táncszámai darabok**
ként 20 lei a Hegedüs Hir-
lada zeneműosztályában.

SPORT**Universitatea—NSE vizipólómérkőzés
a Félix-fürdőben**

A vizipólósport népszerűsége
mind hatalmasabb arányokat ölt.
Ma a kedvenc sport egész Euró-
pában. Az a rajongás, amellyel a
közönség ezt az igen érdekes
sportját felkarolta, hozzánk is el-
jutott. Legalább is ezt bizonyítja
az NSE játékosok legutóbbi nyil-
vános tréningjén összegyűlt hata-
las közönség, melynek sorában
Nagyváradi intellektuálisok szép
számmal voltak képviselve.

Ezt a nagy érdeklődést akarja
az NSE honorálni, amikor — va-
sárnapi klub-bajnoki uszóVERSE-

nyére lekötötte az Universita-
te csapatát. A vasárnapi versen-
rendkívül érdekes programja
nívós mérkőzéssel nyer befeje-
zést, mely után díjkiosztás és tá-
lesz a kurszalónban.

○ **A Törekvés M. T. E.** októ-
ber 2-án a Kereskedelmi Csarnok
kistermében délelőtt 9 órakor
igen fontos ügyekben választmá-
nyi ülést tart. Minden választmá-
nyi tag felelősen megjelene-
kéri az előcsig.

!!

Október**1**

Szombat

2

Vasárnap

3

Hétfő

4

Kedd

Párisi látványos színház, Miss Arizona**10 tagú társulata****az utoljára átalakított Kath. Körben**

REGGELI POSTA

BELÉNYESMEGYE

Ne tessék félni, nem gyászbeszédet akarok tartani, sőt nem is verjük félre a harangot, kis vidéki város helyi lapjának cikke miatt. Tudomásul vettük és regisztráltuk, hogy néhány belényesi lokálpatrióta fel akarja darabolni Biharyvármegyét, térképeket rajzol és vicinális-diplomatának képzeletét meg akarja teremteni Belényesvármegyét és pedig egészen kifejezetten és teljesen őszintén abból a célból, hogy Nagyvárad elvesztése mostani jelentőségét és még kisebb határmenti vidéki városossá zsugorodjék össze.

Bennünk az egész kérdés nem politikai, nem közigazgatási, hanem főképen társadalmi szempontból érdekel. Egy pillanatra csodálkozva olvastuk el a Beiusul cikket és igyekszünk magunkat beképzélni azoknak a gondolatirányába, akik ezt az ötletet felvetették. Miből ered ez a hangulat Nagyvárad ellen és mi az oka annak, hogy Biharyvármegyére ki akarják mondani a halálos ítéletet?

Ez az ellenszenv még tulhajtott szovinstá, még indokolatlanul szentimentális lokálpatrióta szempontból is érthetetlen. Mert, ha a román kultúra terjesztéséről lenne szó, akkor is teljesen értelmetlen egy olyan terv, amely egy meglevő nagy város lerombolását és egy kis vidéki mezőváros felépítését javasolja. Tulzó román szempontból az volna az érthető álláspont, ha az illetékes körök a legteljesebb gondnal és ügyellel igyekeznének Nagyvárad fejlődését elősegíteni.

Belényesvármegye ötlete a meg nem értés szelleméből fakad.

Ismételjük, nem tartjuk túlságosan jelentősnek ezt a tervet, amelynek megvalósítása elé politikai és közgazdasági akadályok és hátránnyal. Csak nagyon jellemzőnek találjuk ezt a hangulatot, mert visszatükröződik benne egy bizonyos irányzat, amelynek hatását már régóta érezzük és szenvedjük. Ez az irányzat, amely arra törekszik, hogy Nagyvárad jelentőségét le kell fokozni és persze társadalmi életét meg kell bénítani. Szerencse, hogy ez a felfogás nem általános és csak átmeneti, mert biztos a remény, hogy a legilletékesebb körök végül is fel fogják ismerni kötelességüket Nagyvárad város öröklött és hivatászerű kultúrtársadalmával szemben.

Gramofonok lemez-ujdonságok

kedvező fizetési feltételek mellett kaphatók a

Hegedüs Hirlapiroda
újonnan szervezett gramofon-
osztályában

Mégis elhalasztották a váradi elemi iskolák megnyitását Csak október 15-én kezdődik a tanítás

Néhány nappal ezelőtt — hivatalos nyilatkozat alapján — azt írtuk, hogy Nagyváradon semmi ok sem forog fent az iskolák megnyitásának elhalasztására és a tanítás az elemi iskolákban október 1-én kezdődik.

Ma reggel aztán távirati utasítás érkezett a tankerületi főigazgatóságra. A táviratban a minisztérium elrendeli, hogy

az elemi iskolákat Nagyváradon is csak október 15-én lehet megnyitni.

A hír vétele után érdeklőtünk a tanfelügyelőségen, (a melynek hatásköre alá az elemi iskolák tartoznak) és ott mindenben megerősítették ezt az újabb értesülésünket.

Tehát a tanév az elemi iskolákban tényleg október 15-én kezdődik.

Türelemmel és tapintattal meg lehet valósítani a francia-német barátságot

— Az Estilap eredeti távirata —

Berlinből jelentik: Nagy érdeklődéssel várják Mortana francia hírlapírónak legközelebbi német nyelvű megjelenő „Uj Németország” című könyvét, melyhez Briand francia külügyminiszter írt előszót.

Briand kijelenti ebben az előszóban, hogy meg van győződve arról, hogy türelemmel, tapintattal és kölcsönös őszinteséggel, meg lehet valósítani a célt: a francia-német barátságot.

— Három év óta nagy haladást tettünk. — írja Briand. — Mindkét országban vannak konkolyhíntők, akikől óvakodni kell. Mióta Németország belépett a Népszövetségbe, négyszer volt alkalmunk egy esztendőben magunkat kibeszélni és az ilyen őszinte eszmecsere a megértés politikájának egyetlen módja. Amíg nekem jut a szerencse, hogy Franciaország külpolitikáját irányítsam, addig igyekeznék fogok, minden hamis politikai irányt lehetetlenné tenni.

Meghalt Ferenc Ferdinánd egyik merénylője

— Az Estilap eredeti távirata —

Belgrádból táviratozzák: Úszkubben tegnap meghalt Ciganovica Milán komitási, egyik tagja a szerajevói merénylők szövetségének, akik annak idején Fe-

renc Ferdinánd volt osztrák trónörökösöt megölték. A merénylet tudvalevőleg bevezető eseménye volt a világháborúnak.

Francia kommunisták — a legutóbbi fascistaellenes merényletek szerzői

— Az Estilap eredeti távirata —

Milanóból jelentik: A revénai fascista párt tegnapi ülésén a legutóbbi olaszországi merényletekből megállapították, hogy azok szerves kommunista összeesküvés következményei voltak. A nyomozás kiderítette, hogy a francia kommunista párt néhány hónappal ezelőtt titkos körleveleket küldött az olasz kommunisták-

nak és bejelentette, hogy nem küld több pénzt, ha nem hajtának végre néhány merényletet a fascisták ellen.

Ennek a körlevélnek volt a következménye, a párisi alkonzul meggyilkolása és több kisebb-nagyobb olaszországi merénylet.

Párisi revü Nagyváradon

A világhírű párisi revü hatalmasan vonul be Nagyváradra Miss Arizona elsőrangú társulatával. Ahol ez a szintársulat eddig fellépett, mindenütt hatalmas sikert aratott és a legtöbb helyen a közönség egyenes kívánságára meg kellett hosszabbítani tervezett programját. Pazar kiállításban, csodálatos toalettekben és ragyogó külsőségek között jelenik meg ez az elsőrangú anszblé a nagyvárad publikum előtt és decens játékával egészen bizonyosan nálunk is nagy hatást fog elérni. A jó ízlés és az erkölcs határain belül Páris levegőjét hozzák el az újonnan átalakított Kath. Kör nagytermébe, amelyet most alakítottak át és amely maga is kellemes meglepetésszerű fog szolgálni a nagyvárad publikumnak.

A társulat szombaton és vasárnap külön műsorral, hétfőn és kedden megint új műsorral lép fel. Mindegyik műsor két részből áll és a hat csodaszép párisi görli, aki a repertoár keretében fellép, külön eseménye lesz az előadásnak. A szezon nagyszerű lendülettel indul meg Miss Arizona társulatának vendégfellépésével, amely emlékezetes eseményé fog válni a nagyvárad műértő közönség előtt.

Az előadás iránt az érdeklődés már is óriási, úgy, hogy a társulat vasárnap délután is fellép.

Jegyek a Hegedüs Hirlapirodában kaphatók, mind a négy előadásra a helyárak mérsékeltek.

Makkay Sándor Budapestén nyilatkozott az erdélyi irodalomról

— Az Estilap eredeti távirata —

Budapestről táviratozzák: Makkay Sándor, erdélyi püspök, áttutazóban, a budapesti újságírók előtt nyilatkozatot adott az erdélyi irodalmi életéről és Ady jelentőségéről. Kijelentette, hogy az erdélyiek a magyar irodalomban csak az irodalmi munkásságuk érdekli. Megmagyarázhatatlan tény az erdélyiek számára, hogy Magyarországon még mindig három fajta irodalom van, hivatalos irodalom, félhivatalos irodalom és egyszerű irodalom.

* Iskola-kották: zongorára, hegedűre, cimbalomra, fuvalára, csellóra, orgonára, harmoniumra és minden hangszerre csak a Hegedüs Hirlapiroda zenemű-osztályában kapható olcsó árban.

Ének

Ok. 1-én

Zene

2-án

Tánc

3-án

Humor

4-én

Kath. Körben Miss Arizona 10 tagú társulattal. — Népszerű olcsó helyőrák

Sindicatul Spirtilui S. A.
Bucuresti
Strada C. A. Rosetti No. 1.

Értesítés

A „Sindicatul Spirtilui S. A.” végrehajtóbizottsága hivatalosan közli, hogy a „Sindicatul Spirtilui S. A.” 1927. évi szeptember 25-én működését megkezdte.

A szesz italok készítése és forgalombahozatala körüli visszaélések megállításáról szóló törvény és a Szindikátus alapszabályainak értelmében ezen időponttól kezdve bármilyen szesznek az eladása kizárólag csak a „Sindicatul Spirtilui S. A.” Bucuresti, (Strada C. A. Rosetti No. 1.) útján eszközölhető.

Ennek következtében az összes szeszvételők megrendeléseikkel többet nem fordulhatnak a szeszgyárosokhoz, hanem csak a „Sindicatul Spirtilui S. A.” regionális eladási irodáihoz.

Ezen regionális eladási irodák székhelyei:

A régi királyság részére: Bucuresti, Str. C. A. Rosetti No. 1.

Erdély részére: Cluj, Str. Memorandului 20., amely iroda Cluj, Turda-Aires, Mures, Alba, Somcs, Tarnava-Mica, Nasaud vármegyék részére eszközli a szesz kiszolgáltatását.

Brassó: Uniunea Generala a Industriilor Roman, amely iroda Brassov, Fogaras, Treiscaune, Ciuc, Odorheiu és Tarnava Mare vármegyék részére eszközli a szesz kiszolgáltatását.

Arad, Str. Horia No. 2., amely Arad, Timisorontal, Caras, Severint, Huedin, Bihor, Salaj, Satmar, Maramures és Sibiu vármegyék részére eszközli a szesz kiszolgáltatását.

Bukovina részére: Cernauti, Banca de Credit Roman.

Besszarabia részére: Chisinau, Str. Puskin, Banca Creditului Chisinaului.

A szeszvevők szeszmegrendelési feladásánál a következőképp járnak el:

Levélileg vagy személyesen a „Sindicatul Spirtilui S. A.” regionális irodáihoz fordulnak és a megrendelés feladásával egyidejűleg az alább felsorolt bankok valamelyikéhez befizetik a „Sindicatul Spirtilui S. A.” javára a megrendelt szeszmenyiség ellenértékét.

A bank, amelyhez a befizetés eszközöltetett, beküldi az illetékes regionális eladási irodának a befizetett összegről szóló nyugtát. Ezen nyugta alapján bocsátja ki a regionális iroda a „Bon de Dispozitie”, amelyet a szállító gyárhoz tesz át és végül átadja, illetve beküldi a másolatot a vevőnek.

A „Bon de Dispozitie” birtokában a vevő közvetlenül rendezi a szállító gyárral a szesz adójának és az illetékek fizetésének módját, miként ez eddig is gyakoroltatott.

A vevő nyugtámasolatával személyesen is jelentkezhetik a szállító gyárnál, amelynek szabadságában áll a kifizetett szeszt, — anélkül, hogy az eredeti nyugtát bevárná, — a nyugtámasolat, a szesz adójának és a kincstári illetékek kifizetése ellenében kiszolgáltatni.

Ezen esetben a gyár köteles a bont visszatartani és azt megsemmisíteni.

A regionális eladási irodák 200 (kétszáz) liternél (tisztá alkoholt) kisebb mennyiséget nem adhatnak el.

Az eladási árak a következők:
Fogyasztási szesz az egész megrendelt mennyiség egyszeri átvételének esetén:

5001 litertől feljebb Lej 45.— abszolút (100°) literenként.

2501—5000 literig Lej 47.— abszolút (100°) literenként.

1301—2500 literig Lej 48.— abszolút (100°) literenként.

501—1300 literig Lej 49.— abszolút (100°) literenként.

500 literig Lej 50.— abszolút (100°) literenként.

Égetésre használt denaturált szesz:
2001 litertől feljebb Lej 30.— literenként 90°-os.

501—2000 literig Lej 31.— literenként 90°-os.

500 literig Lej 32.— literenként 90°-os.

Ecetkészítésre használt szesz:
Lej 36.— abszolút (100°) literenként.

Parlóm gyártására használt szesz:

2001 litertől feljebb Lej 45.— abszolút (100°) literenként.

2000 literig Lej 47.— abszolút (100°) literenként.

A vevők a szállításra szükséges hordókat bérmentve küldik vissza a szállító gyárhoz. Amennyiben vevő nem tudná rendelkezésére bocsátani a gyárnak a szükséges hordókat, úgy azokat a szállító gyár kölcsönzi ki, de biztosíték-ként, egyidejűleg a megrendelés feladásával beküldi a vevő azoknak az ellenértékét is, vagy pedig gondoskodik — a szállító gyár által elfogadott — más biztosítékról. A szeszgyárak a kölcsönhordók után megállapított kölcsönt díjat számítanak fel.

A Sindicatul Spirtilui S. A. eladási árai azonnali készpénzfizetés ellenében, minden esetben bérmentve vevő vasuti állomásáig, ambalázs, szeszadó és kincstári illetékek nélkül értendők.

Fizetések teljesítendőik aiant felsorolt bankok fiókjainál és azoknak levelezőinél:

Banca de Credit Roman,

Banca Chrissoveloni S. A.

Banca Marmoresch, Blank & Co. S. A.

Banca Romaneasca,

Banca Albina, Sibiu.

a „Sindicatul Spirtilui S. A.” számlája javára Bucuresti.

Bucuresti, 1927. szeptember hó 25-én.

Sindicatul Spirtilui S. A.

x Kottát csak a Hegedüs Hirlapiroda Zeneműosztályában vásároljon. Románia legnagyobb zeneműkereskedése.

Bőröndöket, akta- és iskolatáskákat, valamint divatos ridikülöket detailban és engro árakban árusít

Nagyvárad Bőröndárú- és Táskagyár

Str. Cuza Voda (Szacsavay-u.) 18.

E szakmába vágó javításokat olcsón eszközöl. 3247

APRÓHIRDETÉSEK

LEVELEZÉS

JÖJJÖN az üzletembe és tegyen egy próbát bevásárlásra, ahol meggyőződhetik előnyös feltételeimről és kiszolgálásomról. Női kabátok a legújabb divat szerint, férfi és női szövetek, vásznak, sifonok, batistok, damasztok, cöpperek és minden divat dolgok, heti vagy havi lefizetésre. Rottenberg Márton cégnél, Jorga Miklós (Zöldfa) utca 15. 179

„MOTORBICIKLI” Miért ültetett fel? Magyarazatot kérek. Levél meg. E. 261

FRED. Miért mentél L. utra lakni? Ne felej semmit nem dől össze a hivatal, maradatsz nyugodtan. Csókolkunk. 262

LAKÁS

TÖBB csinos egy ágyas butorozott szoba, központban azonnali világítás, kiszolgálással együtt havi 1500 leiert kiadó. Bővebbet „Metropol” szálloda portásánál.

KÖZPONTBAN keresek elsejére világos, tiszta, csendes, külön bejárattal butorozott szobát, esetleg ellátással, uri családnál, Nyugalom kiadóra. 263

ALKALMAZÁS

SZINHÁZI ruhatárt, buffet és reklámfüggönyt a színház bérbe adja. Bérelni szándékozók jelentkezzenek a színházi irodában délután 4—6-ig, Dinu ügyvezető igazgatónál.

SÜRGŐSEN keresek egy rejtő-sör kisasszonyt. Tiszti és Civil Club, Ferdinand király (Rákóczi) ut 6. 259

FIX és jutalékra felvesz ügynőket részletfizetésre valóadásra, Rottenberg Márton cég, Jorga Miklós (Zöldfa) utca 15. 180

JEGYSZEDOKET keres a színház. Románul és magyarul beszélő férfiak és nők jelentkezzenek szombaton délelőtt 10—1 között a színházi irodában, Dinu ügyvezető igazgatónál.

NŐI confectionában jártas varrónő felvétel. Cim a Hegedüs hirlapirodában. 264

FLORAGYAR munkásnőket keres. 260

ÜGYES masamódlány kézilálynak ajánlkozik, szerény díjazásért Cim a Hegedüs hirlapirodában. 207

GÖZFÜTÉSHEZ és kertészethez értő házaspár, házmesteri állást keres. Cim a kiadóra kér. 265

ADÁS-VÉTEL

JÓKARBAN levő ebédő és hálobutor olcsón eladó. Értekezni a délelőtti órákban, Ciorogariu püspök (Uri) utca 32. kapuval szemben. 266

* A legújabb magyar szépirodalmi könyvek a Hegedüs hirlapirodában kaphatók.

KÜLÖNFÉLÉK

KITÜNŐ házkészít kapható több 1-től Strandard étterem belső részénél, Vlahuta (Szent János) utca 70. kapuval szemben.

ÜZLETHELYISÉGET csakis centrumban Vulcan József (Nagy Sándor), Rimanóczy vagy Károly herceg (Szilágyi Dezső) utca legelőjén nagy, szép helyiséget keresek. Cim a Hegedüs hirlapirodában leadni kérek.

Zománcfestékek, padlólockok és mindennemű festékek legolcsóbban beszerezhető STERN S. ENDRE-cégnél Oradea Nic. Iorga (Zöldfa) u. 10. Visont. eladóknak árengedmény. 3540-4

Házhelyek a Bunyitailigetben

Megszünik a lakáshiány, amennyiben a város legszebb helyén fekvő Spitz-telep (Bunyitailigetben) parcellázásra került, mely parcellák igen kedvező feltételek mellett kaphatók.

Az, aki kis tőkéjét jól és hasznosan akarja befektetni, siessen, míg le nem késik.

Az építkezéshez szükséges homokot és kavicsot ingyen kapja. A vízvezeték és villany már be van vezetve.

Az uszodai villamos megállótól 2 percnire fekszik, azonban a villamosjárat rövidesen megindul egész a telepig.

Értekezhetni:

Spitz Samuel és Fia
vaskereskedésben Mihai Viteazul-út

Csak egy éjszakára

szálljon hozzánk, hogy jó vacsora után kényelmes szobában pihenje ki utjának fáradalmait.

Jobb, mint otthon

az On kényelme, ellátása, szórakozása mérsékelt árú éttermünkben és kávéházunkban.

Fogalomvá vált

az utazóközönség körében

PARK

NAGYSZÁLLODA

olcsó szobáival, centrális fekvésével és kiszolgálásával

BUDAPEST

VIII., Baross-tér 10.

szemben a Keleti pályaudvar érkezési oldalával.

Sonnenfeld Adolf-nyomda t. b.